

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
КАФЕДРА СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Екстремальний туризм»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) освітній рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальність	241 Готельно-ресторанна справа
Освітня програма	Готельно-ресторанна справа
Кількість кредитів	кредитів 3 / 90 год., із них: аудиторних – 30/30год.; самостійної роботи студента – 30 год денна, заочна
Форманавчання	рік – 4, семестр – 7
Рік підготовки	вибіркова
Компонент освітньої програми	згідно графіку проходження
Дні занять	навчальних дисциплін, відповідно до розкладу згідно графіку проходження
Консультації	навчальних дисциплін, відповідно до розкладу
Мова викладання	українська
Вид контролю	залік

Розробник курсу:

Ковалишин Володимир Романович – кандидат економічних наук,
доцент, доцент кафедри спортивного туризму

Контактна інформація:

Адреса: 79007, вул. Костюшка, 11, ЛДУФК імені Івана
Боберського, м. Львів, тел. (032) 272-39-15
E-mail: v.kovalyshyn.ldufk@gmail.com

Опис дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «Екстремальний туризм» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 24 «Сфера обслуговування», спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа».

В процесі вивчення дисципліни розглядається ринок екстремальних туристичних послуг в Україні, класифікаційні ознаки, організацію проведення. Значну увагу приділено таким видам туризму як спелеотуризм, гірськолижний, повітряним видам туризму, водний, кінний, космічний тощо, закономірностям формування екстремальних туристичних послуг, функціонування та територіальної організації.

Метою вивчення даної дисципліни є сформувати у студентів теоретичні знання щодо туристичної діяльності і на основі вивчення та аналізу екстремально-курортного потенціалу країн, визначити потенціал і окреслити шляхи організації екстремального туризму в Україні.

Завдання курсу:

- сформувати знання про об'єкт і предмет вивчення екстремального туризму;
- ознайомлення з термінологією та понятійним екстремальними видами туризму;
- ознайомлення з найпоширенішими видами екстремального туризму та організацією їх проведення;
- розвивати уміння застосовувати набуті теоретичні знання на практиці.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- географічні засади територіальної організації екстремальних видів туризму;
- правові аспекти функціонування сучасного екстремального туризму України;
- історичні передумови розвитку екстремального туризму;
- особливості організації екстремальних видів туризму у всіх регіонах України;
- підходи до науково-дослідної роботи студентів з вивчення географії екстремального туризму України;
- мотиви і цілі учасників екстремальних турів;
- джерела інформаційного забезпечення дисципліни.

Вміти:

- оцінювати особливості екстремальних видів туризму в Україні за класифікаційними ознаками;
- організовувати та проводити подорожі з окремих видів туризму (водних, гірських, повітряних, спелео, кінних тощо);
- аналізувати територіальні відмінності використання туристичних ресурсів.

Формування програмних компетентностей

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів навчання.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 4. Здатність застосовувати фахові та фундаментальні знання у професійній діяльності.

ЗК 5. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність аналізувати тенденції розвитку туристичної сфери та рекреаційного господарства.

ФК 2. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ФК 7. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

Програмні результати навчання:

РН 1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.

РН 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

РН 3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

Навчальний контент

Теми	Розподіл годин				Результати навчання
	Разом	л	с	с.р	Студенти повинні знати
1. Теоретичні основи екстремального туризму.	6	2	2	2	Наукові підходи до дослідження екстремального туризму. Сутність та походження екстремального туризму. Відмінність екстремального туризму від інших видів туризму.
2. Роль екстремального туризму у розвитку туристичного потенціалу регіону.	8	4	2	2	Роль екстремального туризму у розвитку туристичного потенціалу регіону. Головні чинники та ресурси виникнення екстремального туризму. Типологія туристичної діяльності на основі поділу споживачів туристичного ринку. Класифікація туристичних ресурсів.
3. Передумови формування та розвитку екстремального туризму в Україні та світі.	8	2	4	2	Історичні аспекти виокремлення та види екстремального туризму у світі. Види екстремального туризму. Систематизація туризму.
4. Водні види екстремального туризму	6	2	2	2	Водні види екстремального туризму, їх класифікація.
5. Наземні види екстремального туризму	6	2	2	2	Наземні види екстремального туризму, їх класифікація.
6. Повітряні види екстремального туризму.	6	2	2	2	Повітряні види екстремального туризму, їх класифікація.
7. Гірські види екстремального туризму.	6	2	2	2	Гірські види екстремального туризму, їх класифікація.
8. Екзотичні види екстремального туризму.	6	2	2	2	Екзотичні види екстремального туризму, їх класифікація.

9. Найнебезпечніші види екстремального туризму.	6	2	2	2	Найнебезпечніші види екстремального туризму, їх класифікація.
10. Ціни і ціноутворення в туризмі.	6	2	2	2	Особливості ціноутворення в сфері послуг. Фактори ціноутворення в туризмі. Формування ціни на послуги з екстремального туризму.
11. Основні проблеми розвитку екстремального туризму в Україні та шляхи їх вирішення.	6	2	2	2	Аналіз стану активного туризму в Україні. Діяльність державних органів і громадських організацій у сфері туризму. Основні проблеми розвитку екстремального туризму в Україні та шляхи їх вирішення. Державна політика в сфері екстремального туризму.
12. Сучасний стан та особливості розвитку екстремального туризму в Україні.	8	2	2	4	Сучасний стан розвитку екстремального туризму в Україні у контексті зростання туристичної привабливості регіону. Наслідки подолання пандемії Covid та військових дій на території України. Перспективи розвитку сфери туристичних послуг в Україні.
13. Екологічні та соціальні аспекти екстремального туризму.	6	2	2	2	Вплив туризму і рекреації на екосистеми. Оптимізація рекреаційно-туристичного навантаження. Екологічні та економічні аспекти збереження біорозмаїття в процесі туристичної діяльності. Конфлікти в галузі туризму і рекреації та шляхи їх розв'язання. Соціальна і культурна привабливість як елемент туристичних пропозицій, цінова гнучкість туристичних послуг, потреба у відпочинку, готовність платити. Часова і просторова концентрація туристичної

					діяльності.
14. Надзвичайні ситуації та забезпечення захисту туристів та працівників туристичної індустрії	6	2	2	2	Визначення та класифікація надзвичайних ситуацій. Надзвичайні ситуації природного характеру, техногенного характеру, природно-техногенного характеру і інші. Організація життєзабезпечення населення в надзвичайних ситуаціях.

Політика оцінювання

Передбачає дотримання принципів доброчесності (Стаття 42 Закону України "Про освіту") та студентоцентрованого підходу згідно вимог НАЗЯО <https://naqa.gov.ua>

Оцінювання

Оцінювання якості знань студентів здійснюється відповідно до:

1. Положення ЛДУФК ім. Івана Боберського про організацію освітнього процесу- [Положення про організацію та проведення поточного і підсумкового контролю та механізм оскарження результатів навчання студентів, Положення про організацію освітнього процесу у Львівському державному університеті фізичної культури імені Івана Боберського](#)

2. Робочої програми дисципліни «Сталий туризм».

3. Порядку оцінювання:

<https://www.ldufk.edu.ua/files/Nauka/Naukova%20robota/osv.%20proces.%2020%20zaversh.pdf>

Оцінювання здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять, модульної контрольної роботи в усній та письмовій формах.

Поточний контроль передбачає оцінювання знань студентів під час роботи на семінарських і практичних заняттях.

Упродовж семінарських занять студент максимально може набрати 60 балів. Під час оцінювання знань студентів на семінарських заняттях потрібно

враховувати:рівень знань базового матеріалу;активність під час обговорення питань;самостійне опрацювання додаткових джерел.

За практичну роботу, яка виконується в час відведений на самостійне опрацювання, студент може набрати максимально 20 балів. Під час оцінювання практичної роботи враховується її зміст, структура, оформлення згідно вимог до роботи.

Модульний контроль передбачає одну модульну роботу, виконання якої завершується вивченням змістовних модулів. За модульну роботу студент може набрати максимум 20 балів.

Загалом упродовж вивчення дисципліни можна максимально набрати 100 балів, із яких 80 балів – поточний контроль (60 балів – семінарські заняття, 20 балів – практична робота) та 20 балів – модульний контроль.

Оцінювання студентів здійснюють за шкалою ECTS.

Форма підсумкового контролю:залік.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
61-67	E		
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика щодо дедлайнів та перескладання: завдання поточного та модульного контролю виконуються у визначені робочою програмою терміни. При виконанні завдань з порушенням графіку без поважних причин (змагання, навчально-тренувальні збори, хвороба тощо), оцінка не перевищує 75% від максимальної.

Політика щодо академічної доброчесності здійснюється відповідно до [Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками, аспірантами та здобувачами вищої освіти Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського.](#)

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені. При виконанні письмових робіт із використанням ідей, тверджень, відомостей надавати посилання на джерела інформації. За відсутності коректних посилань на інформаційні джерела виконані завдання не оцінюються.

Рекомендована література

1. Борисова О.В. Спеціалізований туризм. *Навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти спеціальності «Туризм»*. Київ: «Кондор», 2020, 260с.
2. Ярмоменко С.Г. Туристичні ресурси України: навчальний посібник / С.Г. Ярмоменко. Херсон: Олді-Плюс. 2021. 472 с.
3. Марценюк Л.В. Напрямки розвитку екстремального туризму в Україні. *Наука та прогрес транспорту. Вісник Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту*, 2016, №1(61).
4. Бобловський О.Ю. Розвиток спеціальних видів туризму в Україні. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства*. Вип. 182 «Економічні науки». 2017. с. 278-287.
5. Кізюн А. Тенденції розвитку світового екстремального туризму: проблеми та перспективи. *Економіка та суспільство*. 2021. #29. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-23>
6. Паньків Н., Дрозд Н. Тенденції розвитку екстремального туризму в Україні. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 6. Том 1. с. 130-145. [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6\(1\)-19](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6(1)-19)
7. Сокач К.О. Еволюція та сучасні тенденції розвитку екстремального туризму. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/362648033.pdf>.
8. Сучасні різновиди туризму: підручник / Ф.Ф. Шандор, М.П. Кляп. К.: Знання, 2013, 334 с.
9. Хмара М.А., Торченко О.В. Перспективи розвитку екстремального туризму в Україні. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*, № 4, 2021.
10. Huddart D., Stott T. (2019). *Adventure tourism: Environmental impacts and management*. Springer Nature. 474 p.
11. By Gill Pomfret, Adele Doran, Carl Cater. *Routledge International Handbook of Adventure Tourism. 1st Edition*. London. 504 p.
12. Cheng M., Edwards D., Darcy S., and Redfern K. (2018). A tri-method approach to a review of adventure tourism literature: Bibliometric analysis, content analysis, and a quantitative systematic literature review. *Journal of Hospitality & Tourism Research*. 42 (6). pp. 997-1020. [10.1177/1096348016640588](https://doi.org/10.1177/1096348016640588)

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995, зі змінами і доповненнями. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року від 16 березня 2017 р. № 168-р. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/249826501>.

3. Adventure Travel Trade Association. *20 Adventure Travel Trend to Watch in 2018*.
Accessible at: <https://cdn.adventuretravel.biz/research/2018-Travel-Trends.pdf>